

Myndigheten för civilt försvar avseende förslag till föreskrifter och förslag till konsekvensutredning om planläggning för utrymning och inkvartering under höjd beredskap

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, yttrande utgår från myndighetens uppdrag att verka för att unga ska få goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt att stärka det civila samhällets förutsättningar. Myndigheten ska också ta fram och sprida kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets villkor och utveckling.

MUCF:s uppdrag omfattar även ungdomspolitik, civilsamhällespolitiken, politiken för nationella minoriteter samt frågor som rör trossamfund. Myndigheten ska arbeta sektorsövergripande och i samverkan med andra aktörer för att stärka demokratin, delaktigheten och människors möjligheter till organisering och inflytande

MUCF har beretts möjlighet att yttra sig över Myndigheten för civilt försvar (MCF) förslag till föreskrifter och konsekvensutredning om planläggning för utrymning och inkvartering under höjd beredskap.

MUCF välkomnar att MCF genom föreskrifterna tydliggör ansvar och planeringskrav för utrymning och inkvartering under höjd beredskap. Myndigheten bedömer att föreskrifterna utgör ett viktigt steg i arbetet med att stärka skyddet för civilbefolkningen inom ramen för det civila försvaret.

MUCF vill samtidigt framhålla att barn och unga är en särskilt skyddsvärd grupp vars behov behöver synliggöras tydligare i såväl föreskrifterna som i konsekvensutredningen. Myndigheten konstaterar att förslaget i huvudsak utgår från ett generellt befolkningsperspektiv och att barns och ungas särskilda förutsättningar därför riskerar att bli otillräckligt beaktade i planeringen.

MUCF framförde liknande synpunkter i sitt remissvar på betänkandet Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57). Myndigheten anser fortsatt att frågor som rör barns trygghet, skolgång, psykiska hälsa, informationsbehov och tillgång till stöd behöver integreras mer systematiskt i planeringen för utrymning och inkvartering.

Myndigheten konstaterar att förslaget i huvudsak utgår från ett generellt befolkningsperspektiv och att barns och ungas särskilda förutsättningar därför riskerar att bli otillräckligt beaktade i planeringen.

Myndigheten bedömer att ett tydligare barnrätts- och ungdomsperspektiv i föreskrifterna skulle bidra till en mer likvärdig planering mellan kommuner och stärka genomförandet av Sveriges åtaganden enligt barnkonventionen.

Vikten av inkluderande och målgruppsanpassad kriskommunikation

MUCF vill särskilt lyfta betydelsen av kriskommunikation riktad till barn och unga. Erfarenheter från kriget i Ukraina visar att detta är viktigt och avgörande för barn och unga. Vid utrymning och inkvartering under höjd beredskap finns risk för oro, ryktesspridning och informationsbrist, särskilt bland unga.

Myndigheten anser att konsekvensutredningen i begränsad utsträckning behandlar dessa frågor och efterlyser ett tydligare resonemang kring hur kommuner och andra aktörer förväntas säkerställa:

- målgruppsanpassad information till barn och unga,
- tillgänglig information för unga med funktionsnedsättning,
- information på olika språk,
- samt former för att nå unga genom digitala och sociala kanaler.

MUCF bedömer att ett stärkt fokus på kommunikation med barn och unga skulle bidra till ökad tillit, trygghet och handlingsförmåga vid höjd beredskap.

Civilsamhällets roll i arbetet med barn och unga

MUCF vill även framhålla civilsamhällets betydelse vid utrymning och inkvartering. Barn- och ungdomsorganisationer, trossamfund och andra ideella aktörer kan utgöra viktiga resurser för att skapa trygghet, social sammanhållning och stöd till unga i krissituationer.

Myndigheten anser därför att konsekvensutredningen i större utsträckning bör belysa vikten av samverkan med civilsamhällets organisationer i planeringen. Konsekvenser för barn och unga behöver analyseras tydligare

Konsekvenser för barn och unga behöver analyseras tydligare

MUCF bedömer att konsekvensutredningen skulle vinna på en mer utvecklad analys av vilka konsekvenser föreskrifterna kan få för barn och unga.

Det gäller bland annat:

- konsekvenser av längre tids inkvartering,
- påverkan på utbildning och fritid,
- psykisk hälsa och social trygghet,
- samt risk för ojämlika konsekvenser för unga i socioekonomiskt utsatta situationer.

MUCF anser att en tydligare barnkonsekvensanalys skulle stärka föreskrifternas genomförbarhet och bidra till ett mer hållbart och inkluderande civilt försvar.

I detta ärende har generaldirektör Magnus Jägerskog beslutat. Remissamordnare Kenneth Condrup har varit föredragande.

Magnus Jägerskog
Generaldirektör

Kenneth Condrup
Remissamordnare